

فصلنامه مطالعات نوین بانکی

ISSN : 2645-5420

شماره مجوز: ۸۳۲۸۹ (شماره دوازدهم-پاییز ۱۴۰۰)

نگرش و بررسی حقوقی به اقدامات پیشگیرانه

در راستای پیشگیری از جرم پولشویی در جهان

(تاریخ دریافت ۱۴۰۰/۰۳/۰۲، تاریخ تصویب ۱۴۰۰/۰۹/۲۰)

امیر شادمانجو

چکیده

پولشویی یکی از جرایم عمده در سطح دنیاست که تاثیر گسترده ای بر اقتصاد، اجتماع، فرهنگ و سیاست و بنگاه ها و موسسات فعال در جامعه دارد. از یک سو افزایش تمرکز پولشویان بر فعالیتهای بانکی به عنوان ابزاری مناسب برای پولشویی، بویژه در کشورهایی که قوانین سهل تری در مبارزه با پولشویی دارند و از سوی دیگر افزایش نظارت و اعمال جرایم سنگین مالی و غیر مالی بر بانکها و موسسات مالی که قوانین مبارزه با پولشویی را رعایت نمی کنند سبب می گردد که موسسات برنامه های موثرتری داشته باشند. در ایران قبل از تصویب قانون مبارزه با پولشویی قوانینی در خصوص جلوگیری از ارتکاب به این جرم وجود داشت اما کافی نبوده و به دنبال گسترش اقدامات جهانی برای مبارزه با پولشویی، در اواخر دهه هفتاد شمسی، بانک های کشور با موج در خواست بانک های کار گزار بین المللی برای ارائه خط مشی و دستورالعمل مبارزه با پولشویی مواجه شدند، واژه ای که در آن زمان بانک های کشور کمتر با آن آشنا بودند. عدم وجود خط مشی و دستورالعمل در این رابطه، حیات بانک داری بین المللی کشور را با تهدید مواجه می ساخت و لذا بانک مرکزی ج.ا.ا، راسا اقدام به تدوین مقررات پیشگیری از پولشویی در موسسات مالی و تصویب آن در شورای پول و اعتبار نمود و در ماده ۷ آن کلیه بانک ها و موسسات اعتباری غیر بانکی را مکلف به تدوین دستورالعمل نظام بانکی کشور نمود. از آنجا که بانک ها راسا اقدامی در این خصوص به انجام نرساندند و

با توجه به عدم وجود تجربه و آموزش چنین امکانی نیز برای آنها وجود نداشت، بانک مرکزی ج ۱۰۱۰، دستورالعمل مقررات پیش گیری از پولشویی در موسسات مالی را نیز تنظیم و اواخر سال ۱۳۸۱، آن را به شبکه بانکی کشور ابلاغ نمود.

واژگان کلیدی: پولشویی، سیستم مالی و اقتصادی، پول نامشروع، تطهیر درآمد ناشی از جرم

بخش اول: کلیات

با توجه به موضوع این مقاله پس از تعاریف ابتدایی در این خصوص به تعریف پولشویی در ایران پرداخته تا با توجه به تعاریف بتوان به نتایج در این مورد دست یافت.

الف- معنای لغوی پول شویی

پس از شناسایی و تعاریف در مورد پول کثیف حال می توان به تعریف پولشویی پرداخت که متشکل از پول و مصدر شستشو که شستن است و پولشویی و یا تطهیر پول در زبان فارسی به معنای پاک کردن؛ غسل دادن؛ آب کشیدن میباشد^۱ و در منع دیگر پاکیزه ساختن با آب می باشد^۲ و پول نیز وسیله دادوستد است^۳ زر و سیم یا فلز دیگر مسکوک رائج.

۱- علی اکبر دهخدا، لغت نامه، جلد چهارم، موسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران، چاپ اول، بهار ۱۳۷۳

۲- محمد معین، لغت نامه، انتشارات سرایش، چاپ اول، ۱۳۸۹

۳- همان